

Que podo facer eu?

Cada día ocorren acontecementos terribles, de tal magnitude que nos fan sentir impotentes: os migrantes que afrontan viaxes de morte en condicións desesperadas, as poboacións que viven a traxedia cotiá da guerra ou as dramáticas inxustizas sociais que aflixen ao planeta.

“Que podo facer eu?”: é posible que esta pregunta paralícenos e encérrenos nun individualismo resignado.

O primeiro desafío para a propia conciencia é deixarse interpelar precisamente por esa pregunta. “Que podo facer eu?”

Preguntáronse en Italia os pescadores das costas de Lampedusa, formando xunto coa xente xenerosa do lugar verdadeiras cadeas humanas, para tender a man e tratar de salvar un a un, polo menos a un (e logo a dez, cen, mil...) dos náufragos desesperados abandonados ás ondas do mar Mediterráneo. Preguntáronse as comunidades nas fronteiras das zonas de guerra (en Europa, en África, en Asia...), que abriron as portas das súas casas non por un cálculo político ou económico, senón por unha elección natural de compaixón e acollida.

Precisamente nestas situacións é posible observar pequenos ou grandes “milagres” cotiáns, que non son soños utópicos, senón xestos que constrúen a sociedade do futuro.

Buscar a esperanza, non esperar a que veña a nós: sublíñao o prof. Russell Pearce¹ da Fordham School of Law de Nova York. Realizou entrevistas en dúas organizacións que promoven o diálogo e a paz entre israelís e palestinos –Parents Circle e Combatants for Peace– co obxectivo de comprender como os seus membros lograron manter as súas relacións despois do 7 de outubro de 2023 e durante a posterior guerra en Gaza. Por que estes grupos mantiveron os seus vínculos e mesmo estes fortalecéronse? Tanto os palestinos como os israelís afirman que o seu diálogo foi transformador. Din que o seu é un diálogo de amor. Un participante palestino observa: «A transformación que vivimos foi para cada un de nós unha experiencia moi sacra e deixou nas nosas almas un impacto e tamén un vínculo profundo. Trátase dunha viaxe e un proceso que transforma ao outro nun irmán». Un israelí observa de maneira similar: «Traballamos para construír confianza e converternos nunha familia, anos dun traballo sacro con todos os seus desafíos, dinámicas e dúbidas». Conclúe Pearce: os sabios xudeus ensinan que «se salvas unha vida, salvas o mundo enteiro»; un palestino que dirixe o programa xuvenil de Parents Circle explicou: «Se cambias a unha persoa, cambias un mundo enteiro».

Dicía Chiara Lubich: «O aspecto máis visible da unidade é a fraternidade. Esta paréceme certamente a vía máis adecuada para ir contra corrente (...) para alcanzar máis plenamente a liberdade e a igualdade. (...) É un camiño válido para quen ten nas súas mans o destino da humanidade, pero tamén para as nais de familia, para os voluntarios que levan fragmentos de solidariedade ao mundo, para quen pon a disposición parte das ganancias da súa empresa para eliminar espazos de pobreza, para quen non se renden ante a guerra. A fraternidade que vén “de arriba” e a “de abaixo” atoparanse así na paz»².

¹ R. Pearce: “Dialogo e Pace sostenibili” [Ekklesia- Sentieri di Comunione e Dialogo- n.4 outubro-diciembre 2024].

² C. Lubich, No a la derrota de la paz, en «Città Nuova» n. 24/2003